

АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ПОЛОМНИЦЬКОГО ТУРИЗМУ

Поняття паломницького туризму – поїздок віруючих до релігійних святинь – заперечується дуже багатьма з тих, хто займається його організацією: Для них «паломництво» і «туризм» поняття різні, іноді навіть взаємовиключні. З цих міркувань використовується термін релігійний туризм аналогічного змісту.

Паломництво – подорожі до відомих культових місць з метою поклоніння і участі в релігійних церемоніях. Паломництво – найдавніший вид культових дій. Як правило, паломництво націлене на участь в релігійних обрядах, що здійснюються в найбільш відомих культових святинях (храмах). У процесі паломництва здійснюється поклоніння місцями, пов'язаними з життям найбільших релігійних діячів. Паломництво поширене практично серед послідовників, усіх відомих та сучасних релігій [3, с. 44].

Організацією паломництва зайняті релігійні організації та туристичні фірми, серед яких є такі, які спеціально займаються саме паломницьким туризмом. Метою паломництва є виконання релігійного обов'язку віруючих, а також участь в культових діях, що мають найбільш благодатний, освячений характер. Істотний вплив на туристські потоки надає релігійна мотивація.

Історія релігійного туризму йде корінням в століття. Перші відомості про подорожі з культовими цілями відносяться до періоду Античності. Стародавні греки та римляни відвідували релігійні святині та храми. Найвідоміший культовий центр Еллади перебував у Дельфах. Численні мандрівники приходили сюди, щоб дізнатися передбачення жриці-віщунки Піфії.

В епоху Середньовіччя міграція з релігійних мотивів, продовжувала розвиватися, набуваючи нових рис. Паломництво приймає масовий характер у своєрідній формі Хрестових походів. Вони проводилися під прапором боротьби проти «невірних» (мусульман) і звільнення від них святих місць християн.

У XIX ст. «Священні подорожі» набули нового змісту. Починаючи з 1861 р. щорічно у Франції споряджався паломницький караван в знак покаяння за злочини республіканського уряду проти церкви. Кількість його учасників сягала 300-400 осіб. З кінця 1870-х років францисканці почали відправляти такі ж каравани з Відня і Мюнхена. Релігійний туризм є складовою частиною сучасної індустрії туризму. Собори, мечеті, культові музеї та духовні центри – це туристичні об'єкти, які користуються все зростаючим попитом [1, с. 176].

Сьогодні, як і багато століть тому, релігійні переконання є одним з головних мотивів паломницьких подорожей. Кожен рік понад 200 млн. чоловік у світі здійснюють релігійне паломництво. Віруючі мандрують для поклоніння святиням у надії знайти душевний спокій, позбутися тяжкої недуги, відчутти єднання з духовно близькими людьми. Вони вирушають в дорогу, щоб виконати накладену покуту, віддати хвалу вищим силам та здобути благодать або просто висловити подяку вірі, яка сповнює їх життя змістом. Для географічного вивчення широкої і дуже строкатою картини релігійного паломництва використовується районування. У світі виділяються 11 макрорегіонів паломництва: Християнська Європа; Північна Америка з домінуючими становищем християнства і численними іншими релігіями; Латинська Америка з переважанням християнства і місцевими традиційними релігіями; Північна Африка з

переважанням ісламу; Західна і Східна Африка, де панує іслам, і є окремі центри християнства і традиційних релігій; Західна Азія з домінантою ісламу і анклавними християнства та іудаїзму, Південна Азія, де одержали поширення індуїзм і буддизм, а також є центри християнства, джайнізму, сикхизма та ісламу; Південно-Східна Азія з переважанням буддизму, конфуціанством, синтоїзмом та учасниками ісламу і християнства; Центральна Азія з домінантою буддизму (в основному ламаїзму); Середня Азія з пануванням ісламу [3, с. 135]. Кожен макрорегіон відомий, перш за все, світовими центрами релігійного паломництва. Вони беруть міжнародні потоки віруючих і нерідко поєднують релігійну спеціалізацію з функціями адміністративного, промислового, культурного і туристського центрів. Крім того, в макрорегіонах існують об'єкти релігійного поклоніння національного та місцевого значення.

Тільки за останні три-чотири роки в Україні значно збільшилася подорожі туристів, які здійснюють паломництво до українських святинь, також українці прямують за кордон з релігійно-пізнавальними цілями. Основні маршрути таких поїздок пролягли до Ізраїлю, Італії, Греції, Кіпру, Туреччини, Саудівської Аравії і т.д. Найбільшого поширення в нашій країні отримали такі релігійні напрями, як християнство (православ'я і католицизм), іслам і іудаїзм. Все більшу питому вагу стали займати релігійні поїздки, але сам процес переміщення та проживання туристів певним чином не виводить цей вид туризму на належний рівень [2].

Отже, паломництво в тій чи іншій формі прийнято практично у всіх релігіях і язичницьких культурах. В даний час паломники широко користуються послугами туристичної індустрії. Паломницькі тури на відміну від релігійно-пізнавальних турів або культурно-історичних,

несуть певним віруванням сенс здійснення обряду, а не лише пізнавальні цілі.

Література:

1. Створення та діяльність туристичних інформаційних центрів в Україні: практичний посібник / За ред. Вольфа Рінова. - К., 2006. – 176 с.

2. Проект розробки концепції Стратегії сталого розвитку туризму і курортів в Україні. - www.tourism.gov.ua.

3. Вуйцик О.І. Рекреаційно-туристичний комплекс: питання термінології / О.І. Вуйцик // Вісник соціально-економічних досліджень. - 2012. - Вип.3(46). - Ч.2. - С.39-44.

4. Куніцин С.В. Моделювання процесів розвитку підприємств туристично-рекреаційної сфери / С.В. Куніцин // Проблеми економіки. - 2012. - №3. - С.130-136.